

ali tropine spet zmeljejo ali drobno presekajo. Kdor vodo doliva, ta dobre pijače ne bode imel, in le tistemu sadjevcu, ki se v kratkem doma porabi, kaže na drozgo vode naliti in to stisniti.

S sladomerom ali moštno tehtnico (Klosterneuburger Mostwage) se mošt tehta, koliko ima sladkorja. Prav dober bode sadjevec, če ima mošt 12—13° sladkorja, in če nima toliko, se sladkorja, kateri se poprej v vodi razstopi, toliko doda, in na ta način se da lahko ves sadjevec enak napraviti. Sadjevec bo le takrat v veljavo prišel in bo kupčijsko blago postalo, če bode dober in ves enak. Pivo bi nikoli do sedanje veljave ne prišlo, ko bi se vedno enako ne delalo. Dobro bi bilo, ko bi si osnovali društva in začeli v velikem in umno sadjevec delati. Francozi delajo sadjevec, ki je vinnu podoben, in na Gornjem Avstrijskem in Nemškem je sadjevec jako priljubljena pijača.

Našim slovenskim kmetom v čast bodi povedano, da se je že večkrat pripetilo, da vinski kupec tolklo od vina ni poznal. Žal, da pa prepogosto kislico in neokusno tolklo najdemo, katera nobenega kupca najti ne more. Mošt se nalije v snažne sode in žveplane, kakor vsako drugo posodo, razum frišne vinske moraš poprej z vodo splahniti. Sod se ne sme z moštom do vrha napolniti, temuč se za pedenj prazen pusti, in prvo je treba skrbeti, da bode mošt hitro zavrel. To je najvažnejše, kako sedaj z moštom ravnati in kako in s čim ga zamoremo zboljšati. (Dalje prih.)

Zaprte pri svinjah.

Na mnogih krajih svinje bolehajo in jih vsled tega tudi mnogo pogine. Iz začetka nečejo jesti, imajo težko sopenje, napada je vročina in se v gnoj zarovajo. Kakor hitro kaj takega zapaziš, posluži se sledečega sredstva:

Vzemi dobrega, domačega kisa (jesiha), dve do tri glavice česna, stolči ga in ožmi med kis. S takim kisom na pol toplim moraš vsake pol ure svinjo zmakati tako dolgo, da svinja začne jesti. Včasih že drugi dan prične jesti. Vsekako pa se jej nekoliko dnij težka hrana dati ne sme, n. pr. zrnje, hajdina, ječmen, koruza itd. Nadalje vzami laško olje ali pa jedrično dve ali tri navadne žlice in toliko sirotke ali frišnega mleka. Če je svinja velika, tedaj več; če neče sama jesti ali tega spiti, tedaj se pa ta zmes mora va-njo vliti. To se ponovi dvakrat ali trikrat na dan. Vzrok bolezni je večji del zaprtje v želodecu in v črevah.

Mnoga leta sem preiskaval vzrok te bolezni, ter sem se prepričal o vzroku in o sredstvu zoper to bolezen. Mnogobrojno število svinj je v naši bližini s tem sredstvom ozdravelo, da ne rečem preveč, blizo vsaka, če ni bilo zakasnjeno in če se je vse potrebno storilo. Dobro je tudi, če se svinja klistira.

Napravi se topla milnica (žajfenca), h katerej se prilije nekaj laškega ali pa jedričnega olja. S tem se klistira 3- ali 4-krat zaporedoma. Kedar bodo ljudje o tem dobrem svetu prepričani, bodo ga znali ceniti.

J. P.

Sejmovi. Dne 24. avgusta na Laškem, v Arnovžu, pri Sv. Duhu na Stari gori, v Slov. Bistrici, Središču, Rogatecu, Cmureku in Velenju. Dne 25. avgusta v Poličanah (svinjski sejem) in v Št. Ilju pri Turjaku. Dne 27. avgusta v Ljubnem, na Bregu pri Ptujju in v Mozirju. Dne 28. avgusta v Svičini, Celju in pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Dne 29. avgusta na Muti, pri Sv. Tomažu, v Žalcu, Poličanah, pri Sv. Petru pri Cmureku, Sv. Filipu v Veračah in v Orešju. Dne 30. avgusta na Hajdinju.

Dopisi.

Iz Ptujja. (Veselica.) Abiturijentska veselica slovenskih abiturijentov mariborske gimnazije in učiteljsiša v »Narodnem domu« v Ptujju dne 12. avgusta se je sijajno vršila. Pevske in godbene točke so se izborno proizvajale. To je zasluga vrlega vodje številnega dijaškega pevskega zbora, učit. abit. g. Kocmuta. Na goslih in klavirju odlikovali so se posebno trije Serajniki in Skaza. Pozdrav je v lepih besedah govoril gymn. abit. g. Ozvald, slavnostni govor pa, najvažnejšo točko celega vspeveda, uč. abit. g. Koropetz, ki je svojo nalogo izvršil odlično. Držal se je našega vseslovenskega in edino pravega gesla »vse za vero, dom, cesarja«. Povdarjal je najprej kaj lepo potrebo žive vere, osobito v današnjih burnih časih, ter zatrjeval, da je prava podlaga, na katerej se naj naša mladina vzgojuje, verska podlaga. Na to je v navdušenih besedah razpravljal o ljubezni do domovine in do presvetlega cesarja, s katerim je tudi govor sklenil, kličeč mu iz dna srca: Bog ga živi! Burno odobravanje je bila zaslužena pohvala vrlemu govorniku in vsem gg. abiturijentom, v katerih imenu je tako lepo razvil načrt njihovega bodočega delovanja. Tako je prav, vrli mladenči! To so vam prava, krščanska načela, po teh se tudi ravnajte v bodočnosti, po teh se ravnajmo vsi, in domovina nam bode edina in močna. Bog Vas živi!

Iz Slatine. (Primicija.) Vesel dan je bil 29. julij, ko je g. Miha Šket obhajal svojo novo mašo. Slatinski bogoslovci so večidel vsi bolehosti ko skončajo šole, pa zdržal je novi gospod brez druge škode. Bog mu je dal zadostnih močij, in krepilo ga je različno veselje. Imel je okoli sebe mater in brata z rodbinama, ki sta morala od daleč priti, izvrstni pevci so Bogu čast v cerkvi povzdigovali in goste pri obedu čez vse kratkočasili. Namesto rajnega lastnega očeta so mu ob strani stali drugi oče, veleč. g. nadžupnik. Drugim daljšajo življenje z dobrotami, Bog jim to dobroto vračuje. Farmani so lepo okinčali cerkev, in pote, da je bil za novega gospoda in sploh vse dan velikega veselja in spodbuja za druge mladeniče, pridnim biti, da doživijo veselje v duhovskem ali pa v katerem drugem stanu.

Iz Negove. (Pozdrav.) Tisočkrat bodi mi pozdravljeno, tako sem vskliknil in menda z mano marsikateri čitatelj »Slov. Gospodarja«, prebravši dopis »Iz Gornje Radgone, bralno društvo«. Da, potreba ga je že v resnici bilo. Pa spali smo, spali z odprtimi očmi. Ali mislim, da smo začeli vstajati. Blagi gospodje, rojaki slovenski v Gornji Radgoni, pač zaslužite od nas zahvalo in spoštovanje. Vas je sicer pičlo, pa ne ustrašite se, le tako naprej, vodite in vlečite, a mi na deželi bodemo tiščali in če treba, se z rameni upirali, dokler srečno ne zvozimo čez most zaspanosti in lužo nemškutarstva. Mislim, da se bodemo na dan otvorjenja, 2. septembra, v velikem številu sešli; Bog daj lepo vreme! Želimo, da bi to društvo bilo za celi okraj nekako zbirališče, tabor, kjer bi se vsako leto vsaj enkrat sešli, kjer bi se skupno veselili ter učili v blagor mile naše domovine slovenske, v korist cele Avstrije. Tukaj bi naj ne bil razloček med duhovnikom in svetnim gospodom, ne kmetom in priprostim delavcem. Po bratovsko bi se tukaj naj sešli, po bratovsko občevali in po bratovsko se menili o naših težnjah, in kako mogoče te odstraniti. Sloga naj vlada med nami, bratovska ljubezen naj nas druži in stali bodemo trdno kot skala, ktere ne bode omajali vsi navali z onstran meje. V to pomozi Bog!

Kmet.

Od Sv. Petra pod Sv. gorami. (Požar, sejem, shod, procesije, dež, romarji.) Dne 1. avg. so si v zgornjih Trebčah pod marofom Podsredškega

Kuneja otroci zakurili. Ker ni vode in orodja, je zgo-relo dvoje stanje z žitom in senom. Zakaj ne pazite bolj na otroke? Slišali smo, da je bil požar tudi v Ka-pelah, na Bizeljskem in v Polju in da sploh pogosto kje gori. Ali ni tedaj zadnji čas, da se brizgalnica kupi za Sv. Peter, drugače bomo drugokrat grše piskali, kakor smo po zimi. — Dne 4. avgusta je bil nesrečen in srečen dan. Na Sv. gorah je takrat živinski sejem. Prignali so veliko živine, okoli desetih pa je začelo hudo deževati, da so se sejmarji hitro razkropili; to je bila škoda, ker bi rad marsikateri gospodar živino v denar spravil; ali tisti dež je bil po dolgi suši samo srebro, ki nadomesti ono škodo. Drugi dan 5. avgusta smo obhajali v letu drugi shod na Sv. gorah. Ker je bila letos tisti dan ne-delja in v sosednji fari še nova maša, niso mogli so-sednji gospodje priti pomagat, da nas je bilo samo pet; zato tudi ni nikdo v procesiji vodil romarjev kakor na-vadno iz Št. Petra na Sv. gore. Drugokrat bo že boljše. — Na sejem je prinesel neki Hrvat ponarejenih kron, pa je prej popihal, kakor so mu pokazali, kake morajo biti prave krone. — Beračev pride na shod veliko. Na desni in levi pota sedijo in kažejo rane ter za darov kričijo, da bi v vojski veljali za trobentarje. Ko jih člo-vek vidi, vzdihne nehoté: hvala Bogu, da čeravno trpim, nisem tak siromak, kakor ti tukaj. — Po shodu je šla v ponedeljek dežja prosit procesija od Sv. Petra in iz Pišec, v četrtek pa iz Klanca in Bog nam je že dal nekaj rahlega dežja. Zaupljivo sploh hodijo ljudje sem na Sv. gore prosit Marijo za pomoč v raznih potrebah. S Ptuj-skega polja prihaja vsako leto velika procesija dne 5. avgusta, iz skoro vseh sosednih župnij, iz Slatine itd. Po več posameznih gostov je prišlo v zadnjih mesecih iz Celja, Brežic, Podsuseda pri Zagrebu, iz Ogerskega. Kam bomo pa otroci hodili, če ne k svoji skupni Materi!

Iz Hoč. (Cesarska slavnost.) Malomarne so Hoče v narodnem oziru, toda iskreno udane svojemu preljubemu vladarju Francu Jožefu. Resnico tega po-kazal je letošnji rojstni dan Njih veličanstva. Že na predvečer razlegal se je gromoviti glas topičev nad gra-ščino nam Slovincem tako naklonjene, jekleno katoliške gospé grofice Nugent. Pripravljenega je bilo tudi obilno umetalnega ognja in raketov. Žal, da je deževno vreme oviralo čarobno razsvetljavo. Slavnostni dan zgodaj opla-sili so se zopet na prelepem slovenskem Pohorju mož-narji, budeči in vabeči verne Slovence k slovesni levi-tirani službi božji v lepo ozaljšano nadžupnijsko cerkev v Hočah. Poleg obilne množice učencev iz vseh šol zbralo se je tudi gasilno društvo z zastavo in praznično opravo k slovesni sv. maši. Da bi se slovesnost še povečala, dopeljala se je tudi gospa grofica v farno cer-kev k sv. maši v izgled tistim hočkim faranom, kateri sicer radi uživajo dobrote gospé grofice, cerkve pa se še ob nedeljah skrbno ogibljejo. Po sv. maši je do poz-nega mraka donelo s Pohorja pokanje topičev, razlegala se godba, in večer odsevala razsvetljava iznad prijazne graščine Hausambacher. Bog nam ohrani cesarja Franca Jožefa še mnoga leta!

Iz Ormoža. (Slovenska zastava.) Našim nemškutarjem je grozno greben vzrastel. To se je letos očitno pokazalo, ko smo obhajali god našega farnega patrona sv. Jakoba. Kar ljudje pomnijo, izobesile so se na god sv. Jakoba raz line cerkvenega stolpa različno-barvne zastave kakor: cesarska, papeževa, štiriska, slo-venska in nemškega viteškega reda. Tudi letos so naš za cerkev vneti č. g. župnik ukazali do sedaj navadne zastave izobesiti, katere bi naj skoz celih osem dnij visele. Vendar pojdi, predragi, z rudečo suktnjo po ob-činskem pašniku, kjer se med pohlevnimi kravicami in dobrosrčnimi voleki tudi ljuti biki pasejo, ali pa s slo-vensko, to je rudečo-modro-belo zastavo skozi ormoško

mesto, in huda se ti bo godila. Treba bo brzih pet. Res vsi nemškutarski kramarji, ki nam Slovincem tako sladko svojo robo ponujajo, ter bi brez naših poštenih slovenskih grošev morali svoje klozjne zopet skupaj spravi-ti, bili so kakor bi trenil na nogah uzrši na stolpu slovensko trobojnico. Zvita buča dobro stuhta. Iz mar-sikaterih zadreg je ormoške nemškutarčke letos že re-šilo vodstvo nemškega viteškega reda. Tudi sedaj se obrnejo brzozjavno na-nj. Brž pride zmeden telegram, da se slovenska zastava mora odstraniti. Ker se na tako nemško čorbo č. g. župnik niso mogli ozirati, pride drug enako zmotan telegram. Tudi sedaj še č. g. žup-nik niso dali odstraniti slovenske zastave. Sedaj pa se obrnejo nasprotniki do velikega mojstra nemškega vi-teškega reda ter mu naslikajo strašni položaj nemsku-tarjev. Uspeh je bil sijajen. Mojster nemškega viteškega reda ukaže z dvakratnim telegramom slovensko zastavo odstraniti. Č. g. župnik so v posebnem pismu celo stvar razjasnili vodstvu nemškega viteškega reda ter ob enem navedli odlok c. kr. ministerstva, z dne 7. jul. t. l. št. 14.221, s katerim se je pripoznala slovenska trobojnica kot v Avstrijskem cesarstvu postavno dopuščena. Toda zastoj. Slovenska trobojnica morala je v kot. Posledica temu je bilo mrmranje, preklinjevanje in velika razburjenost probujenega slovenskega ljudstva ormoške župnije. Pre-dragi slovenski korenjaki ormoškega okraja, ki ste pri vsaki volitvi stali, kakor skale, pokažite se tudi može. Ne hudujte se nad č. g. župnikom in ne verujte pod-pihovavecem, ki vas suntajo, rekoč: č. g. župnik niso pustili izobesiti zastave. G. župnik so slovensko zastavo branili do skrajne meje; pač pa obrnite hrbet vsem tistim, ki so vam toliko sramoto napravili. Svoji k svojim!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Rojstni dan Nj. veličanstva svetlega ce-sarja se ni samo slovesno praznoval na Dunaju, ampak v vsakem mestu in večjem kraju širne Avstrije. Prav dobro znamenje je ta ljubezen do milega vladarja. — Dne 18. in 20. t. m. so imeli vsi cesarski ministri po-svetovanje. Sklepali so bojda zaradi prenehanja izjem-nega stanja v Pragi. — Dne 13. septembra se odkrije v cerkvi sv. Štefana spomenik zmage nad Turki pri Dunaju l. 1683.

Češko. Dne 13. septembra bode že leto dnij, kar je v Pragi izjemno stanje. Bržčas se utegne dalje tri-jati. — Staročehi, posebno profesor Kvičala, hočejo z Mladočehi napraviti kompromis ali pogodbo za bodoče volitve in sicer zoper vlado.

Štajarsko. V Gradcu se je ustanovilo skofijsko svetovalstvo katoliškega šolskega društva in ono name-rava že to jesen otvoriti zavod za katoliške učiteljske pripravnike. Najbolj se za to reč zanima predsednik, profesor dr. Gutjahr. — Skoro vsako nedeljo napravi na Srednjem in Gornjem Štajarskem kak konservativni poslanec volilni shod; volilci so povsod s svojimi za-stopniki zadovoljni. — V Marjinem Celju je bil zadnje nedeljo shod obrtnikov. Prišlo jih je okoli 300 in jim je posebno ugajal govor znanega dr. Luegerja.

Koroško. Katoliško politično in gospodarsko dru-štvo za Slovence napravi javen shod 26. t. m. v Mižici. — Letos imajo v tej deželi občinske volitve. Naj bi tudi izpadle častno in srečno za Slovence! — Judje se šopirijo vedno bolj na južnem bregu Vrbskega jezera. Judje si res kakor golazen. — V Šmohorskem in Špi-